

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 50 § i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 50 § i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården (RP 95/2019 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Joni Komulainen, social- och hälsovårdsministeriet
- direktör Johanna Seppänen, Tillståndsmyndigheten för användning av social- och hälsovårdsdata Findata
- jurist Kirsi Talonen, Tillståndsmyndigheten för användning av social- och hälsovårdsdata Findata
- jurist Tarja Pollari, Folkpensionsanstalten
- enhetschef Juuso Rahkola, Folkpensionsanstalten.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Institutet för hälsa och välfärd (THL)
- Helsingfors universitet
- Lääketeollisuus ry
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att 50 § i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården ändras. Det ska föreskrivas att Tillståndsmyndigheten för användning av social- och hälsovårdsdata (nedan kallad *Tillståndsmyndigheten*) får ta ut ersättning för urval, tillhandahållande, samkörning, förbehandling, pseudonymisering och anonymisering av uppgifter. Det ska vara tillåtet inte bara på grundval av ett dataanvändningstillstånd utan också på grundval av ett beslut som gäller en begäran om information. I förslaget kompletteras 50 § 2 mom. med att den personuppgiftsansvarige eller det personuppgiftsbiträde som lämnar ut uppgifter till Tillståndsmyndigheten med stöd av ett beslut som gäller en begäran om information ska ha rätt att få ersättning

Betänkande ShUB 17/2019 rd

av myndigheten. Ersättningen består av en föreskriven andel av de kostnadsersättningar som påförts den som mottagit beslutet. Vidare ingår det en anknytande teknisk ändring i 50 § 3 mom.

Propositionen påverkar statsbudgeten för 2020 och har extra stor effekt på Tillståndsmyndighetens budget för 2020 och för planeringen av budgetramen. Det hänger samman med att budgetpropositionen har beretts utifrån antagandet att Tillståndsmyndigheten från och med den 1 januari 2020 får avgiftsinkomster i och med kostnaderna för begäranden om information.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har blivit stadfäst.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Med hänvisning till propositionen anser social- och hälsovårdsutskottet det motiverat att ändra 50 § i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården (lagen om sekundär användning) och tillstyrker därför lagförslaget utan ändringar.

Samtidigt som lagen om sekundär användning stiftades upphävdes 13 § 5 mom. i patientlagen. Momentet ger Institutet för hälsa och välfärd rätt att ge tillstånd att få uppgifter i enskilda fall, när det för vetenskaplig forskning behövs uppgifter ur journalhandlingar som finns hos fler än en aktör inom hälso- och sjukvården. Momentet avses bli upphävt den 1 januari 2020. Tillståndsmyndighetens behörighet avseende behandling av informationstillstånd träder i kraft först den 1 april 2020, och utskottet föreslår därför att giltighetstiden för 13 § 5 mom. i patientlagen förlängs fram till det. Följaktligen föreslår utskottet att riksdagen godkänner ett nytt lagförslag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 95/2019 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner ett nytt lagförslag 2. (Utskottets nya lagförslag)

1.

Lag

om ändring av 50 § i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården (552/2019) 50 § 1—3 mom. som följer:

50 §

Ersättningar för tjänster

Tillståndsmyndigheten får ta ut ersättning för urval, tillhandahållande, samkörning, förbehandling, pseudonymisering och anonymisering av uppgifter enligt ett dataanvändningstillstånd eller ett beslut som gäller en begäran om information som avses i denna lag samt för användning av en informationssäker driftmiljö.

Ersättningar som gäller uppgifter som med stöd av dataanvändningstillstånd eller beslut som gäller begäran om information plockas ut och tillhandahålls från andra datalager än Tillståndsmyndighetens egna bestäms i enlighet med vad som föreskrivs om varje personuppgiftsansvarig som tillhandahållit uppgifterna. Den personuppgiftsansvarige eller det personuppgiftsbiträde som lämnar ut uppgifter till Tillståndsmyndigheten med stöd av ett dataanvändningstillstånd eller ett beslut som gäller en begäran om information enligt denna lag har rätt att av myndigheten som ersättning få en på föreskrivet sätt bestämd andel av de kostnadsersättningar som påförts tillståndshavaren eller den som mottagit beslutet.

Den som har rätt till ersättning i enlighet med denna paragraf ska på begäran tillhandahålla Tillståndsmyndigheten en uppskattning av vilka kostnader den som har rätt till ersättning för behandlingen av uppgifter orsakas. Tillståndsmyndigheten gör utifrån de uppgifter den fått upp ett kostnadsförslag för tillmötesgående av begäran om information och lämnar den till den som ansöker om tillstånd eller lämnat begäran. Tillståndsmyndigheten tar ut de ersättningar som avses i 2 mom. hos tillståndshavaren eller mottagaren av beslutet om begäran om information och betalar dem till de personuppgiftsansvariga som lämnat uppgifter.

— — — — —

Denna lag träder i kraft den 20 .
Om en prestation gäller ett ärende som inletts före ikraftträdandet av denna lag, tas en avgift ut för prestationen enligt denna lag.

Utskottets nya lagförslag

2.

Lag

om ändring av 2 § i lagen om upphävande av 13 § 5 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om upphävande av 13 § 5 mom. i lagen om patientens ställning och rättigheter
(556/2019) 2 § som följer:

Denna lag träder i kraft den 1 april 2020. 2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 5.12.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anu Vehviläinen cent
vice ordförande Mia Laiho saml
medlem Pekka Aittakumpu cent
medlem Kim Berg sd
medlem Kaisa Juuso saf
medlem Merja Kyllönen vänst
medlem Aki Lindén sd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Minna Reijonen saf
medlem Juhana Vartiainen saml.

Betänkande ShUB 17/2019 rd

Sekreterare var

utskottsråd Harri Sintonen.